

vor og haustið þar á undan, en verði að fara eptir skýrslum landsetanna sjálfra um haustvinnuna það ár, sem skýrslurnar ná yfir. 69
27. maí.

Útaf þessu skal yður tilkynnt, að jeg samþykki hjermeð hið ofanumgetna form yðar fyrir skýrslur umboðsmanna um ástand þjóðjarða, og sömuleiðis að skýrslur þessar verði framvegis gefnar fyrir fardagaárin, og skal jeg þjónustusamlega skora á yður, að hlutast til um, að umboðsmennirnir í amti yðar viðhafi form þetta framvegis í skýrslum sínum um ástand þjóðjarða og láti skýrslurnar ná frá fardögum til fardaga.

Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja útaf ályktun neðri deildar alþingis um skuld Fensmarks til landssjóðs. — Með þóknanlegu brjefi 18. sept. f. á. 11. jún. hafið þjer, herra landshöfðingi sent hingað ályktun, er samþykkt var af neðri deild aukaalþingis þess, er haldið var í fyrra sumar, og þarsem skorað er á ráðgjafanu fyrir Ísland að gjöra ráðstafanir til þess, að ógoldnar tekjur landssjóðs úr Ísafjarðarsýslu og kaupstað fyrir árin 1879–1884 verði greiddar í landssjóð, áður en lagt verður fyrir alþingi frumvarp til laga um samþykkt á landsreikningunum fyrir 1884 og 1885. Þjer hafið um leið tekið fram, að hvorki í ályktuninni sjálfri nje í nefnaráliti því, er hún er byggð á, sje gefin nein bending um hvernig hinni eptiræsktu ráðstöfun skuli hagað, að öllum eigum fyrrum sýslumanns og bæjarfógeta Fensmarks — en um ábyrgð hans sem reikningshaldara er að ræða í ályktuninni — sje búið að koma í peninga og andvirðið hafi síðan verið greitt í landssjóð til afborgunar skuld hans, og verði því eigi vænzt frekari afborgunar á skuld þessari frá hans hálfu, og að þjer eigi fáid sjeð að sú skoðun sje rjett, sem fram hafi komið í umræðum alþingis um málið, að tjón það, er landssjóður hafi beðið af embættisrekstri Fensmarks, hafi hlotizt af eptirlitsskorti frá hálfu yfirboðara hans; að minnsta kosti verði eigi á eptirlitsskorti frá hálfu hinna fyrri landshöfðingja með embættisrekstri Fensmarks byggð nein skylda til að bæta landssjóðnum skada þann, er hann hafi beðið í þessu efni. Þjer hafið því látið í ljósi það álit, að ráðgjafinn geti eigi gjört neitt til að verða við áskorun þeirri frá neðri deild alþingis sem hjer er um að ræða.

Útaf þessu lætur ráðgjafinn eigi hjá líða að tjá yður hjermeð það, er nú skal sagt, til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar í B-deild Stjórnartíðindanna.

landshöfðingjabrjefi 22. júní 1880.

Jarðabætur unnar hingað til					'stand jarðarhúsa	Athugasemdir
þúfnasljettun ☐ faðmar	túngarðahleðsla faðmar	vörzlu- garðar faðmar	skurðir faðmar	flóðgarðar faðmar		

70 Af umræðunum á alþingi sjest, að í ályktun þeirri, er hjer ræðir um, er átt við 11. júní. skaðabætur til landssjóðsins frá yfirboðurum Fensmarks, er þeir álitast skyldir að greiða af hendi fyrir vanrækslu þeirra í að líta eptir embættisfærslu Fensmarks. Æðri embættismenn þeir, er menn í þessu efni hafa getað átt við, eru: amtmaður yfir suður- og vesturamtinu og síðar landshöfðingi B. Thorberg og landshöfðingi Finsen, sem báðir eru dánir, ennfremur þjer, herra landshöfðingi, sjálfur, sem settur amtmaður yfir suður- og vesturamtinu frá 1. maí 1883, og loks ráðgjafinn fyrir Ísland. Að því er snertir 2 hina fyrstnefndu er ráðgjafinn að öllu leyti samdóma yður um, að hvorugur þeirra hefir brotið eptirlitsskyldu sína svo, að á því verði byggð skylda til að bæta landssjóðnum að öllu eða nokkru leyti skaða þann, er hann hefir beðið af embættisrekstri Fensmarks. Að því er kemur til yðar, sem setts amtmanns, getur auk þess alls eigi verið umtalsmál um neina skaðabótaskyldu sakir sjóðpurðarins hjá Fensmark, þó eigi væri litið til annars en þess, hvenær þjer voruð settur amtmaður, og til ráðstafana þeirra, er þjer síðan komuð til leiðar gegn nefndum embættismanni. Það er því aðeins eptir að ræða um skaðabótaskyldu þá, sem álitid er að hvíli á ráðgjafanum fyrir Ísland. Skaðabótaskyldu þessari verður ráðgjafinn að neita sem öldungis óheimiladri. Með konungsúrskurði 20. febr. 1875, sbr. auglýsingu 22. s. m., um verksvið landshöfðingjans yfir Íslandi, 5. gr., var umsjónin með reikningsmálum Íslands og eptirlitið með öllum gjaldheimtumönnum falið landshöfðingjanum, og eptir skipun þeirri á reikningsmálunum, er samkvæmt þessu hefir verið á komið, getur ráðgjafinn alls ekkert verulegt eptirlit haft í þessum málum, en þau heyra að öllu leyti undir stjórn þá, sem er í landinu sjálfu. Á þinginu hefir verið lögð sjerstök áherzla á það, að yfirskoðunarmenn landsreikninganna hafa í athugasemdum sínum um landsreikningana fyrir 1882 og 1883 vakið sjerstaklega athygli að því, hve nauðsynlegt væri að ákvörðunum í reglugjörð 13. febr. 1873 væri stranglega fylgt, og tekið það fram, að stjórnin bæri ábyrgðina ef tjón hlytist af fyrir landssjóðinn, að þeirra væri eigi gætt. En við þetta er það að athuga, að landshöfðinginn, sem þessum athugasemdum var beint að, hefir útaf þeim brýnt það fyrir gjaldheimtumönnum, að fara nákvæmlega eptir reglugjörðinni, enda er það að öðru leyti vitaskuld, að yfirskoðunarmennirnir geta eigi með ummælum sínum lagt ábyrgð á ráðgjafann, sem eigi hvílir á honum eptir gildandi lögum. Og auk þessa skal það ennfremur tekið fram, að athugasemdir þær við landsreikningana fyrir 1882 og 1883, þarsem nefnd ummæli koma fram um misfellur í embættisfærslu Fensmarks eða vantandi reikninga frá honum, komu eigi fyrir sjónir ráðgjafanum fyr en eptir að Fensmark hafði verið vikið frá embætti.

Ráðgjafinn getur samkvæmt þessu eigi álitid ástæðu vera til að gjöra neitt útaf áskorun þeirri, sem innifalin er í ályktun þeirri, er neðri deild alþingis hefir samþykkt.

71 Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um synjun konungsstaðfestingar á lagafrumvarpi um löggilding verzlunarstaða. — Með þóknanlegu brjefi 13. sept. f. á. hafid þjer, herra landshöfðingi, sent hingað lagafrumvarp um löggildingu nýrra verzlunarstaða, sem komið var fram með af þingmanna hálfu á aukaalþingin í fyrra sumar, og sem þar var samþykkt. Verzlunarstaðirnir voru þessir:

- 1, við Haukadal í Dýrafirði,
- 2, við Höfn í Sljettuhrepp,
- 3, Múlahöfn við Hjeradsflóa í Norðurmúlasýslu,